

15.10.2019

Anordnare av yrkesutbildning

Ansökan om finansiering med anslag för finansåret 2020 och anslag i 2019 års andra tilläggsbudget

1. Inledning

I slutet av året fattar undervisnings- och kulturministeriet det *egentliga prestationsbeslutet* för finansåret 2020 om utbildningsanordnarnas målinriktade studerandeår och beloppen för höjning av basfinansieringen efter prövning. En del av de målinriktade studerandeåren och av basfinansieringen kommer att fördelas senare under finansåret genom tilläggsprestations- och rättelsebeslut. Det egentliga beslutet fastställer även vilka prestationer som används i beräkningen av genomslagsfinansiering för 2020 och hur de målinriktade studerandeåren viktas i basfinansieringen. Därtill fastställs beloppen för utbetalning av mervärdesskatteersättning till privata utbildningsanordnare.

Prestationsbeslutet bereds utifrån anslagsnivån i regeringens budgetförslag för 2020, som lämnades till riksdagen 7.10.2019, och antalet målinriktade studerandeår. Undervisnings- och kulturministeriet avser fatta prestationsbeslutet i december med riksdagsförbehåll. Utbildningsanordnarens finansiering kommande finansår baseras på prestationsbeslutet och beviljas via ett finansieringsbeslut i slutet av året efter riksdagens godkännande av budgeten.

2019 års andra tilläggsbudget inkluderade ett tilläggsanslag på 20 miljoner euro för anställning av lärare och handledare i yrkesutbildningen. Anslaget fördelas via ett *tilläggsprestationsbeslut* om höjning av basfinansieringen för utbildningsanordnarna efter prövning.

Detta brev ger anvisningar för a) ansökan om målinriktade studerandeår och den höjning av basfinansieringen efter prövning som fördelas i det egentliga prestationsbeslutet för 2020 b) ansökan om tilläggsfinansiering med anslag i tilläggsbudgeten (20 miljoner euro) genom den höjning av basfinansieringen efter prövning som fördelas i 2019 års tilläggsprestationsbeslut och c) andra åtgärder som förutsätts av anordnaren för finansieringen finansåret 2020. Vi ber också om synpunkter på de planerade kriterierna för tilläggsfinansiering med det anslag av engångskaraktär (80 miljoner euro) som ingår i budgetförslaget för 2020 och på de planerade uppgifterna för uppföljning

av tilläggsfinansieringens effekt. Avsikten är att denna tilläggsfinansiering för anordnarna beviljas i 2020 års första tilläggsprestationsbeslut. Särskilda anvisningar för ansökan om strategifinansiering 2020 ges senare.

2. Förändringar i finansieringssystemet för yrkesutbildning 2020

Fördelningen av kalkylbaserad finansiering bland utbildningsanordnarna kan påverkas stort av förändringar i finansieringssystemet för yrkesutbildning 2020. Enligt övergångsbestämmelserna minskar basfinansieringens andel av den kalkylbaserade finansieringen till 70 procent mot tidigare 95 procent. Samtidigt ökar den prestationsbaserade andelen från 5 till 20 procent och en genomslagsfinansiering med andelen 10 procent introduceras.

Basfinansieringen fördelas som förut till största delen enligt antalet målinriktade studerandeår och till en liten del som höjning efter provning.

I den prestationsbaserade finansieringen blir kompetenspoäng för examensdelar en ny grund vid sidan av examina. Kompetenspoäng räknas för alla genomförda examensdelar, även dem som ingår i hela examina. Viktade kompetenspoäng ligger till grund för den prestationsbaserade finansieringen så att cirka 3/4 av poängen kommer från examensdelar och cirka 1/4 från examina. Andelarna fastställs dock inte i förväg utan varierar något från år till år beroende på hur många examensdelarna är i förhållande till hela examina.

I genomslagsfinansieringen står sysselsättning och övergång till fortsatta studier för 7,5 procent och respons från dem som påbörjat respektive avslutat examensutbildning för 2,5 procent. Responsen sammanvägs så att vikten är 1/4 för dem som påbörjat sin utbildning och 3/4 för dem som avslutat sin utbildning.

3. Yrkesutbildningsanslag och målinriktade studerandeår i budgetförslaget för 2020

Enligt regeringens budgetförslag för 2020 är yrkesutbildningsanslaget 1 866 385 000 euro, varav 1 851 385 000 euro är kalkylbaserad finansiering och 15 000 000 euro strategifinansiering. Andelen strategifinansiering minskar med 18 884 000 euro från innevarande år, men den kalkylbaserade ökar i motsvarande grad. Av den kalkylbaserade finansieringen är 1 295 970 000 euro basfinansiering, 370 277 000 euro prestationsbaserad finansiering och 185 139 000 euro genomslagsfinansiering. Jämfört med den ordinarie budgeten för innevarande år minskar basfinansieringen med cirka 318 miljoner euro medan den prestationsbaserade ökar med cirka 285 miljoner euro. Ingen genomslagsfinansiering har ännu utbetalats för 2019.

Enligt budgetförslaget ökar yrkesutbildningsanslaget med 133 624 000 euro jämfört med den ordinarie budgeten för innevarande år. 80 miljoner av detta är ett anslag av engångskaraktär som enligt regeringsprogrammet ska gå till anställning av lärare och handledare samt stödinsatser för undervisningen och handledningen. Anslagsökningar av fast karaktär utifrån regeringsprogrammet är 2,5 miljoner euro till ökning och utveckling av utbildningen för arbetsplatshandledare och 0,5 miljoner euro till yrkesutbildning för idrottsutövare. Yrkesutbildningsanslaget inkl. kommunernas ökade finansieringsandel höjs med 45 miljoner euro för att täcka kostnadsökningar och med 10,3 miljoner euro som en följd av att den tidsbegränsade minskningen enligt konkur-

renskraftsavtalet upphör. En tidsbegränsad anslagsökning för att minska ungdomsarbetslösheten och möta kompetensbehoven upphör gradvis 2020 och 2021 i enlighet med en tidigare plan för de offentliga finanserna, vilket minskar anslaget med 4,7 miljoner euro.

I budgetförslaget är antalet målinriktade studerandeår inom yrkesutbildningen högst 179 500, varav minst 8 350 ska anvisas för utbildning anordnad som arbetskraftsutbildning. Jämfört med den ordinarie budgeten för 2019 har det maximala antalet studerandeår minskat med 500 och det minsta antalet studerandeår i arbetskraftsutbildning med 250. Detta beror på att den ovannämnda tidsbegränsade ökningen upphör gradvis.

4. Grunderna för beviljande av målinriktade studerandeår i det egentliga prestationsbeslutet 2020

I undervisnings- och kulturministeriets egentliga prestationsbeslut 14.12.2018 tilldelades utbildningsanordnarna 178 470 målinriktade studerandeår för 2019, varav 8 600 anvisades för arbetskraftsutbildning. Den aktuella bedömningen är att årets utfall av studerandeår kommer att underskrida antalet målinriktade studerandeår med flera tusen samtidigt som många branscher runtom i landet lider av betydande arbetskraftsbrist. Ett växande problem utöver tillgången på ny arbetskraft är att de som redan finns i arbetslivet har otillräcklig utbildnings- och kompetensnivå för de förändrade kraven i många arbetsuppgifter.

Regeringsprogrammet förutsätter snabbverkande sysselsättningsfrämjande åtgärder för att uppnå sysselsättningsmålet. Dessa ställer också krav på anordnare av yrkesutbildning att reagera snabbare och vara mer flexibla i organiseringen av verksamheten. Det är väsentligt att anordnarna kan möta de mångfasetterade behoven inom det egna verksamhetsområdet genom att utnyttja all sin kapacitet fullt ut. Å ena sidan ska en längre utbildning som kräver långsiktig planering och tillför arbetsmarknaden ny kompetens kunna skötas högklassigt. Å andra sidan ska det också finnas en förmåga att efter behov omgående vidta snabbverkande åtgärder som möter ett akut arbetskraftsbehov och kompetensutvecklingsbehov hos befolkningen i arbetsför ålder.

Enligt en regional befolkningsprognos från Statistikcentralen 30.9.2019 fortsätter den starka polariseringen i befolkningsutvecklingen under de följande 20 åren och sker i ökande grad även inom landskapen. Detta återspeglas oundvikligen i efterfrågan på olika regionala anordnars utbildningar och ska beaktas när fördelningen av målinriktade studerandeår på anordnarna bedöms.

Alla budgeterade studerandeår för yrkesutbildning ska utnyttjas för att på bästa sätt möta befolkningens och arbetslivets kompetensbehov i alla delar av landet och i alla branscher. Därför kommer undervisnings- och kulturministeriet att omfördela de målinriktade studerandeåren bland anordnarna redan i det egentliga prestationsbeslutet för 2020. Därtill gör ministeriet behövliga justeringar av minimiantalet studerandeår i anordnartillstånden under andra halvåret 2020 innan besluten om finansiering för finansåret 2021 fattas.

För att säkerställa effektiv användning av studerandeårsresursen och möta akuta behov som uppstår under finansåret avser ministeriet att utöka den andel av de målinriktade studerandeåren och basfinansieringen som fördelas under själva finansåret. Ifall det under finansåret inte uppstår behov av att öka antalet studerandeår fördelas

den återstående basfinansieringen utifrån det beslutade och anordnarspecifikt viktade antalet målinriktade studerandeår för finansåret.

Anordnarens målinriktade studerandeår behöver minskas i det egentliga prestationsbeslutet för 2020 jämfört med föregående års nivå ifall innevarande års utfall av studerandeår ser ut att hamna under nivån i det egentliga prestationsbeslutet för 2019 och anordnaren inte kan ange en godtagbar orsak till detta. Studerandeårsnivån kan också sänkas om arbetskraften eller befolkningen i anordnarens verksamhetsområde inte har utbildningsbehov eller om anordnarens utbud inte motsvarar områdets arbetskraftsbehov eller befolkningens utbildningsefterfrågan. För utbildningsanordnare som i prestationsbeslutet 2019 temporärt anvisats extra resurser som syftar till att minska ungdomsarbetslösheten och möta kompetensbehoven görs behövliga minskningar av studerandeåren enligt de ovannämnda kriterier som gäller minskningar av studerandeår i allmänhet.

Vad gäller det egentliga prestationsbeslutet 2020 är avsikten att ökning av antalet målinriktade studerandeår från nivån i det egentliga prestationsbeslutet 2019 i regel bara sker om de grundas på ovan beskrivna behövliga omfördelningar inkl. ökning av närvårdarutbildningen. Eftersom ministeriet avser att låta fler studerandeår än tidigare fördelas under själva finansåret blir antalet studerandeår som ska omfördelas i det egentliga prestationsbeslutet färre än det antal studerandeår som ska minskas av motsvarande skäl.

Ökning av närvårdarutbildningen

Enligt regeringsprogrammet ska man under regeringsperioden slå fast en bindande minimidimensionering på 0,7 för omsorgspersonalen i enheter med heldygnsomsorg. Detta samt den stora avgången i pension och från branschen kommer i betydande grad öka arbetsmarknadens behov av personer med grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen. Dagens utbud kan inte möta det förutsedda kompetensbehovet. Eftersom det i regel tar flera år att utbilda nya närvårdare behöver utbildningen byggas ut snarast. Någon ökning av resurserna för att möta det växande behovet av närvårdarutbildning är inte i sikte inom yrkesutbildningen. Därför ska anordnare av utbildning för grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen vidta åtgärder för att de närmaste åren mer än tidigare inrikta sitt utbud på närvårdarutbildning, framförallt kompetensområdet vård och rehabilitering av äldre. Jämte längre utbildningar som ökar det totala antalet utbildade närvårdare ska personer som tidigare avlagt grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen ges tillräckliga möjligheter att komplettera kunskaperna för vård och rehabilitering av äldre. Syftet med dessa snabbverkande åtgärder är att möta den akuta vårdarbristen i äldreomsorgen och att social- och hälsovårdsanställda som bytt till andra uppgifter eller lämnat arbetsmarknaden lättare kan återvända som närvårdare i äldreomsorgen. Det ökade utbildningsbehovet möts med hjälp av det nuvarande anordnarnätverket för grundexamensutbildning inom social- och hälsovård. Vid behov kan ministeriet också omfördela studerandeår bland anordnare för att öka utbudet av närvårdarutbildning.

5. Grunder för höjning av basfinansieringen efter prövning i det egentliga prestationsbeslutet för 2020

Enligt 32 e § i lagen för finansiering av undervisnings- och kulturverksamheten (1705/2009) kan den basfinansiering som beviljas utbildningsanordnare efter prövning höjas av särskilda skäl som hänför sig till utbildningsanordnarens verksamhet.

Höjning efter provning kan av särskilda skäl även beviljas under finansåret. Undervisnings- och kulturministeriet beslutar på ansökan om höjning efter provning.

Säkerställande av de ekonomiska förutsättningarna för verksamheten

Behövt belopp av basfinansieringen fördelas som höjning efter provning för att säkerställa anordnarnas ekonomiska förutsättningar för verksamheten. I enskilda fall kan anordnare beviljas höjning efter provning för att säkerställa anordnandet av en särskilt dyr utbildning. Då har anordnaren ofta profilerat sig med specialiserad utbildningsverksamhet där en stor del utgörs av särskilt dyr utbildning. Höjning efter provning kan vid behov också beviljas utifrån anordnarens övergripande ekonomiska situation ifall en fullgod finansieringsnivå för verksamheten inte kan uppnås med kalkylbaserad finansiering. Höjning efter provning kan också beviljas för att kompensera oskäligt stora förändringar i anordnarens kalkylbaserade finansieringsnivå som beror på ändringar i andelarna av bas-, prestationsbaserad och genomslagsfinansiering vid övergångsskeden i finansieringssystemet eller i andra grunder för bestämning av finansieringen. I undantagsfall kan höjning efter provning även beviljas för att säkerställa enskilda utbildningar ifall den kalkylbaserade finansieringen på grund av igångsättandet av en utbildning eller någon annan tillfällig orsak eller särskilt motiverad specificerad orsak blir betydligt lägre än kostnaderna för utbildningen och anordnaren inte kan anvisa tillräcklig finansiering för utbildningen inom den beviljade finansieringen.

Anordnarens prestationsbaserade basfinansiering kan minska genom att basfinansieringsandelen minskar men också om profilkoefficienten förändras utan någon förändring i antalet målinriktade studerandeår. Likaså påverkas utbildningsanordnarens prestationsbaserade belopp när prestationernas relativa andel och profilen förändras. Ministeriet riktar anordnarnas uppmärksamhet på att en sådan lägre finansieringsnivå, i huvudsak till följd av ändrade prioriteringar i anordnarens verksamhet, är som enda orsak inte en tillräcklig grund för höjd basfinansiering efter provning.

Ökning och utveckling av utbildningen för arbetsplatshandledare

Av basfinansieringen fördelas 2,5 miljoner euro som höjning efter provning till ökning och utveckling av utbildningen för arbetsplatshandledare.

Enligt regeringsprogrammet ska lärande på arbetsplatsen och arbetsplatshandledarnas roll stärkas. Detta är viktigt framförallt för att främja kontinuerligt lärande eftersom kompetensutveckling sker i många fall mest effektivt och flexibelt på arbetsplatserna. Utbildning som anordnas på arbetsplatsen är också ytterst viktig för att stärka yrkeskompetensen hos unga som kommer in på arbetsmarknaden.

För att öka och kvalitetssäkra arbetsplatsutbildningen krävs ömsesidigt samarbete mellan arbetsplatserna och utbildningsanordnarna i planering, genomförande och utvärdering av verksamheten. Det är viktigt att trygga tillgången till arbetsplatshandledare och tillräcklig kompetensutveckling av dem. Genom detta tilläggsanslag kan anordnarna genomföra olika kompetensutvecklingsåtgärder för arbetsplatshandledare, såsom digitala tjänster som stöder introduktion, utbildning eller kompetensutveckling i vilka befintliga tjänster kan utnyttjas (bl.a. Ohjaan.fi). Utbildningsanordnare kan även samarbeta kring kompetensutvecklingsåtgärder för arbetsplatshandledare, t.ex. i planering och implementering av innehåll som betjänar alla anordnare. Tilläggsfinansieringen kan också användas till att utveckla och införa nya kompetensutvecklingsfor-

mer för arbetsplatshandledare, t.ex. digitala utmärkelser (badges) för kompetens. Tilläggsfinansieringen kan också användas för utvecklingsarbete tillsammans med yrkespedagogiska lärarhögskolor.

Tilläggsanslaget är av permanent karaktär och anvisas årligen för ökning och utveckling av utbildningen för arbetsplatshandledare via prestationsbeslutet. Syftet är inte att årligen ge mer finansiering till en stor grupp av anordnare t.ex. på grundval av volymen för utbildning som anordnas på arbetsplatser. Då skulle tilläggsanslaget brytas ned i oändamålsenligt små delar. Ministeriet avser i stället fördela tilläggsanslaget på ett begränsat antal utbildningsanordnare per år. Avsikten är att årligen kunna fördela anslaget på en huvudsakligen varierande grupp anordnare för att så många som möjligt på sikt ska kunna utnyttja finansieringen vid genomförande och utveckling av utbildningen för arbetsplatshandledare.

Syftet med tilläggsanslaget 2020 är att stödja anordnare som är med i ovan beskrivna större utvecklingsprojekt men likväl anordnare vars förutsättningar för att ta hand om behövlig kompetensutveckling för arbetsplatshandledare behöver stärkas. I ovan beskrivna utvecklingsåtgärder prioriteras regionala utvecklingsprojekt eller sådana som betjänar hela anordnarsektorn inom yrkesutbildning. Tilläggsanslaget för 2020 fördelas utifrån de behov och planer för användning som anges i anordnarnas ansökningar.

Stödjande av yrkesutbildningen för idrottsutövare

Av basfinansieringen fördelas 0,5 miljoner euro som höjning efter prövning till yrkesutbildning för idrottsutövare.

Som ett led i verkställandet av den idrottspolitiska redogörelsen ska enligt regeringsprogrammet ungdomar som utövar idrott på ett målinriktat sätt garanteras möjlighet att delta i yrkesinriktad utbildning likväl som att studera vid ett idrottsgymnasium. Yrkesutbildningen för idrottare ska göra det möjligt för idrottare att kombinera målinriktad träning, coachning och utbildning så att utbildningsanordnarens åtgärder stöder en dubbelkarriär, dvs. kombination av fulla träningsmöjligheter och studier. Utbildningen är framförallt avsedd för elitidrottare.

I fördelningen av detta tilläggsanslag är avsikten att de utsedda anordnarna tilldelas finansiering i första hand på grundval av antalet studerande på idrottsakademinivå och i andra hand av någon annan grundad anledning.

Denna höjning efter prövning kan bara sökas av de utbildningsanordnare som ministeriet i anordnartillståndet för examina och utbildning beviljat uppgiften att anordna yrkesutbildning för idrottsutövare.

6. Beviljande av höjning efter prövning till anställning av lärare och handledare samt stödinsatser för undervisning och handledning i 2019 års tilläggsprestationsbeslut och i 2020 års första tilläggsprestationsbeslut

Regeringsprogrammets riktlinjer för mer resurser till undervisning och handledning inom yrkesutbildningen

Enligt regeringsprogrammet ska åtgärder genast vidtas när problem med kvaliteten upptäcks inom utbildningen på andra stadiet. I yrkesutbildningen ska det särskilt beaktas att resurserna för närundervisning och handledning är tillräckliga i förhållande

till de förändrade kraven. Målet är att stärka förutsättningarna för att hela studiedagar och studieveckor genomförs även med utnyttjande av arbetsplatsutbildning. Enligt regeringsprogrammet förutsätter detta en ökning av undervisningspersonalen. För att i synnerhet de som avslutat grundläggande utbildning och andra personer som saknar examen eller tillräckliga grundkunskaper även i fortsättningen ska kunna ges goda förutsättningar för sysselsättning och fortsatta studier genom yrkesutbildningen måste antalet lärare och handledare ökas snabbt och systematiskt. I budgetförslaget för 2020 reserveras 80 miljoner euro till detta som en framtidsinvestering av engångskarakter. Därtill innehöll 2019 års andra tilläggsbudget ett extra anslag på 20 miljoner euro för fler lärar- och handledarresurser i yrkesutbildningen. Beslut om ytterligare finansiering för detta ändamål senare under regeringsperioden har ännu inte fattats, men när regeringen 17.9.2019 beslutade om planen för de offentliga finanserna 2021–2023 enades man om att yrkesutbildningen i enlighet med regeringsprogrammet ska få ytterligare finansiering vid regeringens följande beslut om framtidsinvesteringarna.

Beviljande av finansiering till utbildningsanordnare av anslaget i 2019 års andra tilläggsbudget och i budgetförslaget för 2020

2019 års andra tilläggsbudget och budgetförslaget för 2020 innehåller totalt 100 miljoner euro i tilläggsfinansiering för anställning av lärare och handledare i yrkesutbildningen samt för stödinsatser i undervisningen och handledningen. Tilläggsfinansieringen till anordnarna fördelas genom höjd basfinansiering efter prövning. Ministeriet avser att fördela tilläggsbudgetens 20 miljoner euro i november 2019 i samma tilläggsprestationsbeslut som också fördelar återstående anslag ur den ordinarie budgeten för finansåret. Tilläggsanslaget på 80 miljoner euro i budgetförslaget för 2020 kommer inte att fördelas i december 2019 via det egentliga prestationsbeslutet för 2020 utan via det första tilläggsprestationsbeslutet, som fattas under början av året. Detta beror på att ministeriet kommer att utarbeta kalkylbaserade fördelningskriterier för denna tilläggsfinansiering och vill då utnyttja den respons som anordnarna ger i samband med ansökan om finansiering med anslaget i tilläggsbudgeten.

Ansökan om och ändamål för tilläggsfinansiering med anslaget i 2019 års andra tilläggsbudget

I detta skede kan tilläggsfinansiering med anslaget i 2019 års andra tilläggsbudget bara sökas för anställning av lärare och handledare samt för stödinsatser i undervisningen och handledningen. Jämte anställning av nya lärare och handledare kan anslaget också användas till ökning av undervisningstimmar för nuvarande timlärare. Därtill kan det användas för att anställa behövlig stödpersonal i undervisningen så att lärarnas arbetsinsats blir mer undervisningsfokuserad. De ovan beskrivna användningsändamålen kommer även att gälla den tilläggsfinansiering som fördelas 2020. Avsikten är dock att den då beviljade tilläggsfinansieringen av grundad anledning också ska kunna användas till andra stödinsatser med nära koppling till säkerställandet av undervisningen och handledningen, t.ex. utveckling av inlärningsmiljöer och pedagogiska modeller. Ansökningsomgången för tilläggsfinansiering med anslaget i budgetförslaget för 2020 inleds under första halvåret 2020 och inför den ges separata anvisningar.

Anordnarens ansökan ska innehålla en plan för antalet lärare, handledare och övrig stödpersonal som kommer att anställas med tilläggsfinansieringen samt för ökningen av timlärarnas undervisningstimmar. Motiveringen ska beskriva vilka effekter på undervisningens kvantitet och kvalitet som eftersträvas med åtgärderna. Ministeriet förutsätter rapportering om genomförandet av planen och resultatet av åtgärderna

och kommer att utnyttja rapporterna när uppfyllelsen av tilläggsfinansieringens mål bedöms.

Avsikten är att anordnarna ska kunna behålla den kvantitet av undervisning och handledning som uppnåtts med tilläggsanslaget längre än bara ett kalenderår. Användningen av denna tilläggsfinansiering är inte bunden till året för beviljande.

Grunder för beviljande av tilläggsfinansiering och utarbetande av kalkylbaserade kriterier

Undervisnings- och kulturministeriets mål är att tilläggsfinansieringen för anställning av lärare och handledare samt för stödinsatser i undervisningen och handledningen i största möjliga utsträckning ska kunna beviljas kalkylbaserat för att göra anordnarnas sökprocesser och ministeriets beslutsfattande smidigare och snabbare. Av tidsskäl kan de kalkylbaserade kriterierna tas i bruk först när tilläggsfinansieringen på 80 miljoner euro fördelas under första halvåret 2020. Därför kommer fördelningen av 2019 års tilläggsfinansiering på 20 miljoner till stor del grundas på de behov och planer för användningen som anordnarna lägger fram i sina ansökningar samt ministeriets prövning av finansieringsbehovet med hänsyn till anordnarens totala finansiering för innevarande år. I beredningen avser ministeriet dock så långt möjligt utnyttja de kalkylbaserade kriterier som är tillgängliga i november.

Ministeriet har bedömt att de extra undervisnings- och handledningsresurserna framförallt behöver gå till utbildning för unga som avslutat grundläggande utbildning, invandrare och vuxna med svaga grundläggande färdigheter. För att beskriva dessa målgrupper planeras tre kalkylbaserade kriterier genom vilka kvantiteten undervisning och handledning som de studerande behöver skulle kunna bedömas per anordnare och i förhållande till andra anordnare. Kriterierna baseras på data om gemensam antagning 2019, data om studerandeår 2018 och 2019 från Koski-systemet samt Statistikcentralens examensregister. Kalkylbaserade kriterier:

- anordnarens andel av alla nya studerande som avslutat grundläggande utbildning på våren
- anordnarens andel av alla främmandespråkiga studerandes studerandeår och
- anordnarens andel av alla nya studerande i vuxen ålder som saknar examen efter grundstadiet.

Tabeller med statistiskt underlag för de två första kriterierna kommer att läggas ut på ministeriets webbplats enligt tidtabellen i kapitel 9. Vid årsskiftet kan en tredje tabell tas fram genom sammanställning av data från Koski och Statistikcentralen. Därmed blir den också tillgänglig som kriterium vid fördelning av tilläggsfinansiering under första halvåret 2020.

När ministeriet bedömer anordnarnas tilläggsfinansiering utifrån de kalkylbaserade kriterierna görs vid behov även en anordnarspecifik prövning. I vissa fall kan det vara befogat att inte bevilja hela den tilläggsfinansiering som de kalkylbaserade kriterierna visar. Om beloppet blir väldigt litet enligt de kalkylbaserade kriterierna, är det inte ändamålsenligt att bevilja en sådan finansiering överhuvudtaget. När beloppet per anordnare bedöms behöver man också ta hänsyn till hur mycket outnyttjad finansiering anordnaren beräknas ha, t.ex. om antalet målinriktade studerandeår ligger betydligt under det förväntade. I vissa fall kan det vara motiverat att bevilja mer tilläggsfinansiering än vad de kalkylbaserade kriterierna visar.

I samband med ansökan om tilläggsfinansiering 2019 ber ministeriet anordnarna att ge respons om de planerade kalkylbaserade kriterierna och deras lämplighet som huvudsakliga kriterier vid fördelning av tilläggsfinansieringen. Avsikten är att responsen ska ligga till grund för utarbetandet av transparenta kalkylbaserade kriterier som behandlar anordnare lika och kan användas som den huvudsakliga grunden vid användarspecifik fördelning av tilläggsanslaget.

Uppföljning av hur tilläggsfinansieringen används och av dess effekt

I tilläggsfinansieringen för anställning av lärare och handledare samt stödinsatser i undervisningen och handledningen kommer ministeriet att följa upp hur finansieringen påverkar anordnarnas verksamhet och åtgärdernas effekt. Om möjligt skapas de för ändamålet mest lämpliga indikatorerna av befintlig statistik, men det går troligen inte att helt undvika ny datainsamling. För uppföljningen behövs det information om åtminstone följande helheter:

- antal lärare, handledare och övrig stödpersonal, vilket jämförs med antalet studerande
- årsverken för lärare, handledare och övrig stödpersonal, vilket jämförs med antalet realiserade studerandeår
- antalet realiserade undervisnings- och handledningstimmar, vilket jämförs med antalet realiserade studerandeår
- kvantiteten undervisning och handledning för nya studerande som avslutat grundläggande utbildning samt realiserade studiedagar och -veckor (undervisning och handledning som anordnarens egen personal gett på läroanstalten, arbetsplatsen eller i någon annan inlärningsmiljö)
- kvantiteten undervisning och handledning för främmandespråkiga studerande (undervisning och handledning som anordnarens egen personal gett på läroanstalten, arbetsplatsen eller i någon annan inlärningsmiljö)
- studieavbrott och -förlopp för nya studerande som avslutat grundläggande utbildning.

Vid ansökan om tilläggsfinansiering för 2019 ombeds anordnarna att uppge vilka av ovannämnda uppgifter som kan rapporteras via egna ledningssystem eller andra uppföljningssystem. Anordnarna kan även föreslå andra uppföljningsobjekt eller statistik som kan ge information om hur tilläggsfinansieringen har använts och om dess effekt.

Anordnarna ska förbereda sig på att rapportera om hur tilläggsfinansieringen använts dels årligen i samband med Utbildningsstyrelsens kostnadsdatainsamlingar och dels mer utförligt via separat rapportering som genomförs senare.

Utöver statistisk uppföljning är ambitionen att utreda hur tilläggsfinansieringen påverkat undervisningens och handledningens kvalitet samt verksamhetens effekt bl.a. via studerande- och arbetslivsrespons om anordnarnas verksamhet samt eventuellt en separat uppföljningsstudie.

7. Viktning av målinriktade studerandeår i tilläggsfinansieringen 2020 samt prestationer och deras viktning i beräkningen av prestationsbaserad finansiering och genomslagsfinansiering

I viktningen av basfinansieringens målinriktade studerandeår används en profilkoefficient baserad på data om studerandeåren 2018 som anordnarna lagrat i Koski-systemet. I finansieringen för finansåret 2018 baserades den fortfarande på Utbildningsstyrelsens insamlade data om studerande och studerandeårsverken, som omräknades till studerandeår.

I den prestationsbaserade finansieringen baseras examensdelarnas viktade kompetenspoäng och examensdata på data för 2018 som anordnarna lagrat i Koski-systemet. Till examina kopplar Statistikcentralen en grundutbildningsuppgift från examensregistret. I finansieringen för finansåret 2019 användes fortfarande de examensdata för 2017 som Statistikcentralen samlat in från anordnarna.

I genomslagsfinansieringen beskrivs de utexaminerades sysselsättning och vidareutbildning utifrån examensdata för 2016 som anordnarna lämnat till Statistikcentralen samt data om huvudsysselsättning i slutet av 2017 från sysselsättnings- och studeranderegistren. Genomslagsfinansieringens responsdata är den respons från personer som påbörjat respektive avslutat examensutbildning som getts i ARVO-systemet 1.7.2018–30.6.2019. Vid beräkning av den responsbaserade finansieringen används de uppgifter om responsenkäternas objekt och antal svarande som anordnarna bekräftat för Utbildningsstyrelsen.

8. Beloppen för utbetalning av mervärdesskatteersättning till privata utbildningsanordnare inom yrkesutbildning 2020

Enligt det nya 32 i § 1 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) som ändrades i samband med reformen av yrkesutbildningen ersätts privata anordnare av yrkesutbildning för andelen mervärdesskatt i de kostnader som utbildningsanordnaren har för anskaffningar i anslutning till utbildningstjänster enligt 39 och 40 § i mervärdesskattelagen (1501/1993) och till annan än affärsekonomisk verksamhet. Ersättningen ska basera sig på uppgifterna från det senast fastställda bokslutet. Finansåret 2019 baserades mervärdesskatteersättningen fortfarande på beräkning av ett genomsnittligt momsbelopp enligt de bestämmelser som gällde när lagen trädde i kraft. Detta belopp ställdes sedan i proportion till det basfinansieringsbelopp som anordnaren beviljas.

Utbetalningen av mervärdesskatteersättning till privata utbildningsanordnare 2020 baseras på deras för Utbildningsstyrelsen senast 9.10.2019 bekräftade uppgifter om betald mervärdesskatt enligt det senaste bokslutet. Det bekräftade momsbeloppet är totalt 30 452 666 miljoner euro.

9. Inlämning av förslag, ansökningar och övriga uppgifter från anordnare samt rättelse och komplettering av uppgifter i Koski-systemet som ligger till grund för finansieringen

Beredning av det egentliga prestationsbeslutet för 2020

Utbildningsanordnarna ombeds enligt ovan att lämna in följande för beredning av det egentliga prestationsbeslutet för 2020:

- motiverat förslag om antalet målinriktade studerandeår och om av detta antal anvisade studerandeår för arbetskraftsutbildning samt vid behov förslag om specifikation av studerandeåren enligt tilläggskriterierna i prestationsbeslutet för 2019 (utbildning för invandrare, minskning av ungdomsarbetslösheten och svar på kompetensbehoven). Utbildningsanordnaren ska motivera sitt förslag utifrån behoven inom sitt primära verksamhetsområde. Anordnare med uppgift att anordna arbetskraftsutbildning ska bereda förslaget om antalet studerandeår som anvisas för arbetskraftsutbildning i samarbete med den regionala arbetskraftsmyndigheten.
- och vid behov en ansökan om höjning av basfinansieringen efter prövning.

Utbildningsanordnarna har möjlighet att rätta och komplettera sina data om studerandeår, kompetenspoäng i examensdelar samt examensdata för 2018 i Koski-systemet **t.o.m. 31.10.2019**. Rättelser och kompletteringar av data för 2018 som därefter görs i Koski-systemet beaktas inte vid beräkningen av finansiering för finansåret 2020 och kan inte heller användas som grund för rättelse av prestationsbeslutet.

Därtill ska alla utbildningsanordnare kontrollera utfallsdata om studerandeår som de lagrat i Koski-systemet också i fråga om 2019. Undervisnings- och kulturministeriet utnyttjar Koski-systemets utfallsdata om ackumulerade studerandeår 1.1 – 31.10.2019 vid beredningen av 2020 års prestationsbeslut om målinriktade studerandeår. Utbildningsanordnarna ska se till att data om studerandeåren för ifrågavarande tidsperiod är heltäckande och felfritt tillgängliga i Koski-systemet från och med början av november. Därtill ska **alla utbildningsanordnare** informera ministeriet om sin uppskattning av studerandeårsutfallet för perioden 1.11 – 31.12.2019.

En elektronisk ansöknings- och svarsblankett med närmare anvisningar läggs ut på ministeriets webbplats på adressen <http://minedu.fi/suoritepaatosten-valmistelu> i oktober 2019. Sidorna kompletteras med ytterligare material som behövs när förslag och ansökningar bereds. Utbildningsanordnarna informeras om detta per e-post.

Utbildningsanordnarna ska lämna in förslaget om studerandeår, ansökan om höjning av basfinansieringen efter prövning samt uppskattningen av innevarande års studerandeår till undervisnings- och kulturministeriet **senast 12.11.2019** på den elektroniska blanketten. Därtill ska uppgifter motsvarande innehållet på den elektroniska blanketten lämnas in som ett undertecknat och daterat dokument per post till undervisnings- och kulturministeriets registratörskontor PB 29, 00023 STATSRÅDET, direkt till statsrådets samkontor Riddaregatan 2 B, 00170 HELSINGFORS eller per e-post till kirjaamo@minedu.fi. Undertecknaren ska ha firmateckningsrätt för organisationen. Ministeriet behandlar endast de förslag och ansökningar som lämnats in i tid.

Ministeriet avser att fatta prestationsbeslutet om finansieringen 2020 under första hälften av december. Innan beslutsfattandet om fördelning av studerandeår för arbetskraftsutbildning samråder ministeriet med arbets- och näringsministeriet.

Beredning av 2019 års tilläggsprestationsbeslut och 2020 års första tilläggsprestationsbeslut

Utbildningsanordnarna ombeds att enligt kapitel 6 ovan lämna in följande för beredning av 2019 års tilläggsprestationsbeslut och 2020 års första tilläggsprestationsbeslut:

- motiverad ansökan om höjning av basfinansieringen efter prövning för anställning av lärare och handledare samt stödinsatser i undervisningen och handledningen i 2019 års tilläggsprestationsbeslut
- synpunkter på ministeriets kalkylbaserade kriterier för beviljande av höjning efter prövning för anställning av lärare och handledare samt stödinsatser i undervisningen och handledningen i 2020 års första tilläggsprestationsbeslut
- synpunkter på ministeriets indikatorer för uppföljning av hur tilläggsfinansieringen används och av dess effekt samt på de behövliga indikatoruppgifternas tillgänglighet.

En elektronisk ansöknings- och svarsblankett med närmare anvisningar läggs ut på ministeriets webbplats på adressen <http://minedu.fi/lisasuoritepaatosten-valmistelu> i oktober 2019. Sidorna kompletteras med annat material som behövs när ansökningar och svar bereds. Utbildningsanordnarna informeras om detta per e-post.

Utbildningsanordnarna ska lämna in ansökan om höjning av basfinansieringen efter prövning samt synpunkter på ministeriets förslag till kriterier för beviljande av finansiering och indikatorer för uppföljning till undervisnings- och kulturministeriet **senast 5.11.2019** på den elektroniska blanketten. Därtill ska uppgifter motsvarande innehållet på den elektroniska blanketten lämnas in som ett undertecknat och daterat dokument per post till undervisnings- och kulturministeriets registratörskontor PB 29, 00023 STATSRÅDET, direkt till statsrådets samkontor Riddaregatan 2 B, 00170 HELSINGFORS eller per e-post till kirjaamo@minedu.fi. Undertecknaren ska ha firmateckningsrätt för organisationen. Ministeriet behandlar endast de ansökningar och svar som lämnats in i tid.

Ministeriet avser att i november fatta ett tilläggsprestationsbeslut om fördelning av det återstående anslaget i den ordinarie budgeten för finansåret 2019. Avsikten är att i samma beslut också fördela det tilläggsanslag på 20 miljoner euro som finns i den andra tilläggsbudgeten. Därefter kommer ministeriet att utifrån utbildningsanordnarnas svar bereda ett grundförslag till fördelning av det tilläggsanslag på 80 miljoner euro som tilldelas anordnarna via 2020 års första tilläggsprestationsbeslut. Ansökningsomgången, där anordnarna kan ta ställning till grundförslaget, inleds under första halvåret 2020.

Ytterligare information

Överinspektör Tarja Koskimäki (Nyland), tfn 02953 30166, fornamn.efternamn@minedu.fi

Undervisningsråd Jukka Lehtinen, (Egentliga Tavastland, Päijänne-Tavastland, Birkaland, , Egentliga Finland och Satakunta), tfn 02953 30183, fornamn.efternamn@minedu.fi

Undervisningsråd Anne Mårtensson, (Kymmenedalen, Södra Karelen, Södra Savolax, Norra Savolax och Norra Karelen), tfn 02953 30104, fornamn.efternamn@minedu.fi

Undervisningsråd Mari Pastila-Eklund, (Södra Österbotten, Österbotten, Mellersta Österbotten och Mellersta Finland), tfn 02953 30249, fornamn.efternamn@minedu.fi

Undervisningsråd Tiina Polo (Norra Österbotten, Kajanaland och Lappland), tfn 02953 30022, fornamn.efternamn@minedu.fi

Specialsakkunnig Saara Ikkela, tfn 02953 30109, fornamn.efternamn@minedu.fi

Undervisningsråd Kari Korhonen, tfn 02953 30162, fornamn.efternamn@minedu.fi

Undervisningsråd Tarja Olenius, tfn 02953 30237, fornamn.efternamn@minedu.fi

Projektplanerare Johannes Peltola, tfn 02953 30292, fornamn.efternamn@minedu.fi

Överdirektör Mika Tammilehto, tfn 02953 30308, fornamn.efternamn@minedu.fi

Överdirektör Mika Tammilehto

Undervisningsråd Tarja Olenius,

För kännedom

Uppföljningsgruppen för reformen av yrkesutbildningen

Akava

Ammatillisen aikuiskoulutuksen johtajat ry

Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry

Finlands näringsliv rf

Kyrkostyrelsen/Kyrkans arbetsmarknadsverk

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Justitieministeriet

Undervisningssektorns Fackorganisation rf

Utbildningsstyrelsen

Bildningsarbetsgivarna rf

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry

Ledare för Yrkesutbildningen i Finland rf

Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf

Finlands Folkhögskolförening rf

Finlands konservatorieförbund rf

Finlands Kommunförbund rf

Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry

Suomen Oppisopimusosaajat ry

Företagarna i Finland rf

Statistikcentralen

Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf

Arbets- och näringsministeriet

Urheiluopistojen Yhdistys ry

Finansministeriet

Yksityisten Ammatillisten Oppilaitosten liitto ry

Regionförvaltningsverken

Närings-, trafik- och miljöcentralerna

Landskapsförbunden